

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Kontaktperson:

Deres referanse:

Vår referanse:
Eivind Hellerslien

Dato:
09.04.2024

PIKERFOSS KRAFTVERK – SØKNAD OM TILLATELSE TIL FRAVIK FRA MINSTEVANNFØRINGSKRAV

Ved Pikerfoss kraftverk søker Å Energi Vannkraft om:

1. Slipp av minimum 0,5 m³/s i perioden 1.6 - 7.6.2024.
  2. Slipp av minimum 0,5 m³/s i perioden 19.8 – 31.8.2024.
-

Pikerfoss kraftverk ligger i Numedalslågen, ca. 7 km nord for Kongsberg sentrum. Tillatelse til erverv og ekspropriasjon m.v. for utbygging av Pikerfoss kraftverk ble gitt ved Kongelig resolusjon 14. november i 1980.

Det er bygd tre betongterskler på den om lag 1 km lange utbyggingsstrekningen. De to øverste tersklene er bygd i henhold til terskelpålegg av 14. september 1983, mens den nederste terskelen (nedstrøms terskeldam 3) er bygd i henhold til terskelpålegg av 17. februar 1983. Det ble 10. oktober 1983 avholdt skjønn i forbindelse med ekspropriasjon av grunn og rettigheter til bygging og vedlikehold av tersklene. Det er bygd fisketrapper i alle tersklene.

Med hjemmel i konsesjonen ble det 23. september 1988 fastsatt krav om minstevannføring på 4 m³/s i perioden 1. juni – 31. august og 0,5 m³/s i perioden 1. september – 31. mai.

Prosjektet

Elvestrekningen fra hoved-dammen og ned til utløpet av kraftverket besto før utbyggingen av strykpartier. Etter bygging av tersklene har elvestrekningen endret karakter til å bestå av stilleflytende dammer. Dette har endret betingelsene for fisken på strekningen, og man erfarer at gjeddebestanden her har økt på bekostning av aurebestanden.

Det har de siste årene vært et samarbeid med tanke på å kartlegge forholdene for fisk i terskeldammene. Utgangspunktet for dette har vært å undersøke muligheten for å utføre biotoptiltak til fordel for auren. I september 2021 ble det gjennomført et prosjekt for å kartlegge disse forholdene ved minstevannføring på 0,3 m³/s. I tillegg til en redusert minstevannføring ble vannstanden i terskeldam 1 og 2 tappet ned, og terskeldam 3 ble tappet ned litt over 1 meter.

Prosjektet fra 2021 gav nyttig informasjon om bunnforholdene i terskeldammene. Man ser imidlertid i etterkant at man helst skulle ha testet flere nivåer på minstevannføring for å få et enda bedre inntrykk av sammenhengen mellom vannføring og vanndekt areal.

Prosjektet som nå står for tur vil dokumentere denne sammenhengen ved minstevannføringer på 4 ulike nivåer: 0,5 m³/s, 1,5 m³/s, 3 m³/s og 4 m³/s. Ved gjennomføring vil vi dokumentere situasjonen med dronefoto/film samt foto fra elvebreddene. En slik dokumentasjon vil være verdifull ved en eventuell planlegging av biotiltak. I tillegg vil prosjektet gi nyttig informasjon om hvordan landskapsbildet blir i området med nedtappede terskeldammer.

Tidspunkt for gjennomføring

For at prosjektet skal kunne gjennomføres må ikke vannføringen overgå slukeevnen til Pikerfoss kraftverk. Sannsynligheten for dette er størst etter 25 mai siden Numedals-Laugens Brugseierforening (NLB) begynner å fylle opp de høyereliggende magasinene etter denne datoen.

Vi ønsker å starte prosjektet før kravet om slipp av minstevannføring på 4 m³/s starter, dvs. før 1. juni. Ved en slik gjennomføring vil vi kunne trappe minstevannføringen gradvis opp fra 0,5 m³/s til 4 m³/s og dokumentere underveis. Hvis man legger til grunn en prosjektperiode på inntil 4 dager, så ser vi at det kan bli knapt med tid til å rekke en gjennomføring før 1. juni. Det må også nevnes at dokumentasjon ved hjelp av drone er væravhengig. Dette tilsier også at vi bør ha en fleksibilitet utover i juni måned med tanke på når sommervannføringen slår inn.

Dersom værforholdene gjør at vi ikke får gjort nødvendig dokumentasjon i løpet av juni, kan det bli aktuelt å gjennomføre det i slutten av august før høstnedbøren kommer. Vi ønsker derfor å ha mulighet til en alternativ gjennomføringsperiode fra 19 august. Ved dette alternativet vil vi få muligheten til å trappe vannføringen gradvis ned mot vintervannføring fra denne datoen og dokumentere underveis.

Med bakgrunn i dette søker vi om å fravike gjeldende manøvreringreglement slik:

1. Slipp av minimum 0,5 m³/s i perioden 1.6 - 7.6.2024.
2. Slipp av minimum 0,5 m³/s i perioden 19.8 – 31.8.2024.

Berørte interesser

I denne saken er det særlig fiskeinteressene og landskaps- og friluftslivsinteressene som er gjeldende. For Å Energi Vannkraft er det viktig at de berørte interessene er involvert ved planlegging og gjennomføring av prosjektet. Det har vært avholdt møter og befaringer med berørte interesser. På sist møte om prosjektet i mars deltok grunneier som berøres i størst grad, Kongsberg Jeger og fiskerforening, Statsforvalteren, fylkeskommunen, vannområdeforvalter, NLB og Å Energi Vannkraft. Vi erfarer at omsøkte dokumentasjonsprosjekt er lite konfliktfylt og at bakgrunnen for at man ønsker denne dokumentasjonen er godt kjent. For å legge til rette for en effektiv høringsrunde sender vi derfor denne søknaden til de involverte nevnt ovenfor.

Med vennlig hilsen
Å Energi AS

Svein Haugland
Fagsjef miljø

Eivind Hellerslien
Spesialrådgiver

Vedlegg: Foto og kart med eiendomsinformasjon